

Leidraad: zo gaat de ANP-redactie om met AI

Uitgangspunten inzet AI

Opgesteld door hoofdredactie, geaccordeerd door chefs en redactieraad ANP

Maart/april 2023

Net zoals eerdere automatiseringen (de telegraaf, de telex, de computer, de fax, het internet, de telefoon, zoekmachines, social media...) zal kunstmatige intelligentie ('AI') ons journalistieke werk veranderen op manieren die we als ANP-redactie nu nog niet kunnen voorzien: sommige vernieuwingen vergemakkelijken ons dagelijkse werk aanzienlijk en brengen ons zowel journalistiek als zakelijk snel verder, andere kunnen raken aan onze uitgangspunten waaronder ons streven naar kwaliteit en betrouwbaarheid.

Daarom stellen we hierbij grondbeginselen op over de wijze waarop het ANP redactioneel omgaat met AI of afgeleide kunstmatige redactionele toepassingen inclusief maar niet beperkt tot het zogenoemde 'generative AI', 'templating' of 'text-to-speech' en 'speech-to-text'. Simpel gezegd: dit is de lijn die we volgen. Dit is een levend document dat door de hoofdredactie aangepast kan worden als de ontwikkelingen daarom vragen.

Zoals bij alles grijpen we in ons denken en werk eerst terug op de Redactiestatuten. Daarin staat onder meer dat het doel van ANP b.v. is "het in stand houden van een geheel onpartijdig en onafhankelijk bureau ter objectieve verstrekking van binnenlandse en buitenlandse nieuwsberichten aan de Nederlandse media".

Voor het journalistieke beleid, zo houden de statuten ons bij de les, zijn onder meer "geen rechtstreekse beïnvloeding door wie dan ook, van buitenaf noch van binnenuit, anders dan op de wijze als in dit Statuut geregeld", "onpartijdigheid en zorgvuldigheid in het weergeven van controleerbare feiten en meningen" en "volledigheid en evenwicht bij de selectie uit relevante bronnen" onze stelregels.

Hier hebben we ons aan te houden. In lijn daarmee zijn de volgende AI-uitgangspunten opgesteld door de hoofdredactie en onderschreven door de chefs en redactieraad. Overtreding hiervan wordt beschouwd als strijdig met onze journalistieke basisbeginselen en vergelijkbaar met het plegen van plagiaat.

- We verlaten ons bij inzet van AI te allen tijde op de Redactiestatuten, de wet, de democratische grondbeginselen die in Nederland gelden en de mores van de journalistieke professie, ongeacht de mogelijkheden die technische ontwikkelingen ons bieden, in het belang van de afnemers, onze redactionele standaarden en journalistiek-maatschappelijk gezag. We zijn ervan overtuigd dat het ANP daarmee het meest gediend is.
- Zoals we naar de maatschappij kijken, kijkt ieder lid van de ANP-redactie naar AI en aanverwante systemen: vol verwondering, onderzoekend, kritisch en openstaand voor ontwikkelingen.
- We zien daarmee velerlei kansen en kunnen ons door de computer (of door AI) laten inspireren voor bijvoorbeeld koppen, achtergronden, verhaalideeën of te benaderen bronnen. Ook kunnen - bijvoorbeeld - opgenomen teksten geautomatiseerd uitgeschreven worden en andere ondersteunende diensten toegepast. Het aantal mogelijkheden tot assistentie neemt vast nog verder toe. Het is aan de redactie of het relevant en nuttig is of AI-toepassingen bij redactionele of journalistieke producties ingezet worden. Simpel gezegd: AI is, zoals het er naar uitziet, een hulpmiddel en geen vervanger.
- We kunnen AI- of vergelijkbare systemen gebruiken ter ondersteuning van eindredactie, mits een mens daarna nog een finale check uitvoert.

- We blijven innoveren met als uitgangspunt ‘behoedzaam experimenteren’. We willen actief en met een open geest vernieuwingen en efficiënte werkprocessen nastreven, maar tonen ons daarbij niet roekeloos. Redactionele innovaties op journalistieke producties waarvoor de hoofdredactie verantwoordelijk is worden slechts dan aan het publiek gepresenteerd wanneer ze voldoen aan de uitgangspunten van dit document en de binnen de ANP-redactie geldende kwaliteitseisen.
- We publiceren tekst, beeld, graphics of audio die op welke wijze ook door de computer (of door AI) is gegenereerd alleen met toestemming van chefs en hoofdredactie. We zijn daarin zowel onderzoekend als terughoudend omdat AI-teksten er evenzogoed veelbelovend uitzien als fouten kunnen bevatten ('hallucinaties') en vooroordelen ('bias') kunnen herbevestigen. Bovendien is het complex bij door de computer gemaakte content de betrouwbaarheid van de als waar gepresenteerde feiten te garanderen. Bij deze afweging tot publiceren nemen we mee hoe het betreffende AI-systeem tot de informatie kwam.
- We houden in onze productieketen vast aan de nu al geldende lijn mens>machine>mens waarbij het denken en beslissen bij de mens begint en eindigt, mogelijk in de tussenliggende productie geassisteerd door de computer. We gebruiken daarom geen door de computer (of AI) gegenereerde content, ook niet als bronmateriaal, zonder het checken van deze informatie door een mens. We blijven, ieder van ons blijft, immers verantwoordelijk voor ANP's betrouwbaarheid. We beginnen met de feiten (en daar eindigen we ook mee).

- We zijn open naar onze afnemers over onze werkwijze en de inzet van AI- of andere technische systemen. Als journalistieke dienstverlener streven we naar transparantie, in die lijn vermelden we waar we dat als redactie passend achten de mate van AI-gebruik. Vanzelfsprekend zijn we voor afnemers altijd bereikbaar voor vragen of toelichting.

Als er vragen zijn waarop bovenstaande uitgangspunten geen antwoord geven, treden we in overleg. Zo voorkomen we verrassingen achteraf.